

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного
факультету

 Сержанов В.В. /
« 2 » червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти: перший, бакалаврський

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма: Фінанси і кредит;
Митна справа та оціночна діяльність

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» для здобувачів галузі знань **07 «Управління та адміністрування»** спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»** освітніх програм: **Фінанси і кредит; Митна справа та оціночна діяльність.**

Розробник: Мадяр Р.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії протокол №7 від «06» травня 2021 р.

Завідувач кафедри економічної теорії _____ Молнар О.С.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету протокол №6 від «01» червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Шуліко О.С.

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 «Управління та адміністрування»	обов'язкова дисципліна	
Модулів – 1	072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Напрями підготовки: Фінанси і кредит; Митна справа та оціночна діяльність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		перший	перший
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	32 годин	10
		Практичні, семінарські	
		28 годин	4
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60	106
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю:	
екзамен	екзамен		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Використання наукового потенціалу вищої школи, поліпшення якості підготовки спеціалістів, виховання у них потреби наукового пошуку при розв'язанні професійних завдань у практичній діяльності зумовлює необхідність викладання курсу «Основи наукових досліджень».

Мета вивчення курсу: підготовка та залучення студентів до здійснення науково-дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою проведення досліджень, надання їм певних знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження та підготовки ними публікації, кваліфікаційних робіт. Навчитись застосовувати в дослідженнях методи аналізу інформаційних джерел та організації наукової праці.

Завдання курсу: сформувати та розширити у студентів систему знань щодо методології та методів досліджень, дати їм необхідні теоретичні знання та практичні навички з досліджень в фінансовій сфері, сприяти творчому розумінню необхідності дослідження економічних проблем.

В результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен:

знати: поняття науки і наукової діяльності, порядок здійснення наукового дослідження, порядок вибору і формулювання проблеми і теми наукового дослідження, вміння віднайти інформацію та відібрати матеріал, формулювання плану наукового дослідження.

вміти: аналізувати актуальні проблеми розвитку економічної науки та критерії вибору напрямку наукового дослідження, володіти методами та прийомами наукових досліджень, володіти формами та принципами організації науково-дослідної роботи студентів, застосовувати набуті знання для подальшої наукової діяльності та вивчення інших дисциплін.

Вивчення «Основ наукових досліджень» є першим етапом в організації науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах.

Вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахових:

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК06.Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення даної дисципліни є:

ОК1.4. Теорія ймовірностей і математична статистика;

ОК2.1. Вступ до спеціальності: фінанси, банківська справа та страхування.

4. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Основи наукових досліджень», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	ПРН10
Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	ПРН13
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	ПРН14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» (ОРН):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Використовувати різну методологію наукових досліджень, аналітичний та методичний інструментарій, різноманітні способи вирішення проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПРН10
Вміти критично мислити, аналізувати та розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем з метою	ПРН10

вирішення комплексних завдань.	
Збирати необхідну інформацію, узагальнювати та оформляти результати досліджень, робити правильні наукові висновки.	ПРН13
Комплексно використовувати інструментарій досліджень фінансових процесів, застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.	ПРН13
Вміти досліджувати та аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	ПРН14
Розуміти методологію дослідження і володіти методичним інструментарієм аналізу та діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	ПРН14

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на семінарських заняттях; модульні контрольні роботи; екзамен; виконання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи, що створюються на основі програмних результатів навчання; виконання тестових завдань.

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед екзаменом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; побудову презентацій тощо.

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми професійно орієнтованої проблематики з елементами наукового дослідження та його презентація; дослідження практичних ситуацій; написання статей; есе, пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

Аудиторна, самостійна та індивідуальна робота здобувачів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, дистанційною організацією навчання в системі Moodle, індивідуальними семестровими завданнями та методичними рекомендаціями для самостійної роботи; тестовими завданнями для контролю та самоконтролю знань, умінь і навичок.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, а також виконання самостійної та індивідуальної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (мінімальна сума, що дозволяє студенту складати екзамен, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях, тестування, написання реферативних робіт, презентації та виступи на наукових заходах тощо. Форми організації поточного контролю: індивідуальна, групова, фронтальна. Методи поточного контролю: усний та письмовий. Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання та тести.

Критеріями оцінювання індивідуальних завдань є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми

виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи навчання: за джерелом інформації (словесні: розповідь, бесіда, лекція, тощо; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні); за ступенем самостійності мислення здобувачів при засвоєнні знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі) та ін. Головними є пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, семінар-дискусія.

Отже, форми поточного контролю: перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів, тестування, самостійної та індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тощо).

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Студенти вивчають дану дисципліну протягом семестру – один модуль. Модуль складається з двох змістових модулів. В кінці кожного змістового модуля (лекції, практичні заняття) виконується модульна контрольна робота.

Поточне та підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною системою за кожний модуль – по 50 балів за модульну контрольну роботу та 50 балів також виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів, тестування, самостійної і індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тощо).

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування семінарських занять;
- активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу;
- підготовка і презентація рефератів, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тощо.

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента становить 40 балів.

Порядок оцінювання:

40 балів – відвідано не менше 90% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

35 балів – відвідано не менше 75% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

30 балів – відвідано не менше 60% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

25 балів – відвідано не менше 50% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в «0» балів.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється у межах 10 балів:

- за підготовку і презентації результатів виконаних завдань та досліджень (статті, доповідь на науковій конференції) – до 10 балів;
- підготовку і презентацію рефератів – 8 балів за 1 роботу;
- есе – 7 балів за 1 роботу.

Тобто, на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів, тестування, самостійної і індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, доповідь, стаття, есе, презентації результатів інших виконаних завдань та досліджень тощо) максимально можна отримати 50 балів (40+10). Також 50 балів – за модульну контрольну роботу.

Семестрова оцінка є середньоарифметичною сумою балів двох змістових модульних контролів. Наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю отримав 100 балів; семестрова оцінка у подібному випадку складе: $(80+100)/2 = 90$ (за шкалою ECTS – «А»; за розширеною національною шкалою – «відмінно»).

Студент, який в результаті поточного оцінювання, або підсумкового контролю за змістовними модулями отримав більше **60 балів і отриманий бал його влаштовує**, має право не складати екзамен із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати екзамен.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше **60 балів зобов'язаний** складати екзамен із дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час екзамену оцінені менш ніж **60 балів**, він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною нижче в таблиці.

Шкала оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю
35-59	FX	незадовільно з можливістю	

		повторного складання незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	повторного складання не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0-34	F		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	IP	50	100
8	8	8	8	8	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	ICP	50	100
8	8	8	8	8	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	40	5	40
Індивідуальна робота згідно переліку індивідуальних завдань	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

На оцінювання модульних контролів у усній, письмовій або письмово-усній формі, викладачем в аудиторії, відводиться по 50 балів за кожен модуль, тобто в сумі 100 балів за два модульні контролі.

Модульне завдання виконується у вигляді письмової контрольної роботи і включає два теоретичні питання та тести.

Недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи, незагальноприйнятні скорочення, незрозумілий почерк (мінус 5 балів).

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати МКР та поточного контролю під час практичних, самостійної та індивідуальної роботи. До підсумкового (семестрового)

контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі екзамену, з максимальною кількістю балів-100. До нього допускаються всі студенти, за виключенням тих, які не склали модульного контролю та не виконали основне і додаткове індивідуальне завдання.

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень здобувача та відповідні відсотки. Слід вважати, що знання, уміння та навички здобувача відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
F	0-35%	Здобувач: дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені програмовим матеріалом, у наведенні прикладів і не може їх виправити, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання
FX	35-59%	Здобувач: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
E	60-63 %	Здобувач: пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати основне навчальне завдання
D	64-73%	Здобувач: вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні методи контролю навчальних досягнень, що використовуються та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
C	74-81 %	Здобувач: добре володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
В	82-89 %	Здобувач: вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички використання методів навчання і виховання
А	90 - 100%	Здобувач: має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі навчальної діяльності; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; вміє виконувати завдання, не передбачені в навчальній програмі; має стійкі навички використання методів контролю навчальних досягнень вільно опановує та використовує сучасні методи навчання і виховання, а також інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування професійно орієнтованих завдань

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі

1. Історичні етапи становлення та розвитку науки.
2. Особливості сучасної науки.
3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі.
4. Організація вузівської науки.
5. Види і форми науково-дослідної роботи.
6. Система управління науково-дослідною роботою.

Тема 2. Поняття науки та її нормативне регулювання

1. Поняття науки та її функцій.
2. Наукова діяльність та глобалізація науки.
3. Структура і класифікація науки.
4. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.
5. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.
6. Науково-дослідна робота студентів.

Тема 3. Методологічні засади наукових досліджень

1. Об'єкт та предмет наукового дослідження, їх класифікація.
2. Методи дослідження та їх класифікація.
3. Процес наукового дослідження та його стадії.

Тема 4. Методика виконання наукових досліджень

1. Загальнонаукові методи дослідження.
2. Методи теоретичних досліджень.
3. Критерії вибору методології дослідження.
4. Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження.
5. Процедури у наукових дослідженнях.
6. Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях.

Тема 5. Методика підготовки і оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт

1. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових, бакалаврських та магістерських робіт.
2. Основні етапи підготовки курсових, бакалаврських та магістерських робіт.
3. Структура та технічне оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт.
4. Підготовка до захисту та захист курсових, бакалаврських та магістерських робіт.

Тема 6. Наукова організація дослідного процесу

1. Поняття наукової організації праці (НОП).
2. Принципи організації праці у науковій діяльності.
3. Особливості творчої праці.
4. Роль особистості вченого в науці
5. Планування і раціональна організація праці науковця.
6. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукової роботи

1. Суть і види науково-технічної інформації.
2. Методи пошуку і збору наукової інформації.
3. Аналіз та інтерпретація інформації.
4. Організація роботи з науковою літературою.
5. Форми обміну науковою інформацією.

Тема 8. Комп'ютерні технології у наукових дослідженнях

1. Поняття автоматизованої системи обробки інформації (АСОІ).
2. Сучасні комп'ютерні технології та Інтернет в економічних дослідженнях.
3. Економіко-математичне моделювання в науковій роботі.

Тема 9. Організація підготовки науково-педагогічних кадрів

1. Нормативне регулювання підготовки науково - педагогічних та наукових кадрів в Україні
2. Система планування та організації підготовки наукових кадрів у ВНЗ.
3. Функції державних установ і організацій у підготовці науково - педагогічних та наукових кадрів
4. Організація та порядок роботи спеціалізованих вчених рад.
5. Підготовка кадрів через аспірантуру і докторантуру
6. Індивідуальний план аспіранта, порядок складання і контролю.
7. Критерії оцінки готовності дисертації
8. Організація та процедура захисту дисертації на спеціалізованих вчених радах.

Тема 10. Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях

1. Загальні принципи застосування економіко-статистичних методів в наукових дослідженнях.
2. Методи аналізу стану та динаміки явищ і процесів.
3. Методи факторного аналізу.
4. Методи прогнозування та оптимізації.

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовний модуль 1.</i>												
Тема 1. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі	10	2	2			6	11	1				10
Тема 2. Поняття науки та її нормативне регулювання	10	2	2			6	11	1				10
Тема 3. Методологічні засади наукових досліджень	12	4	2			6	12	1				11
Тема 4. Методика виконання наукових досліджень	14	4	4			6	13	1	1			11
Тема 5. Методика підготовки і оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт	14	4	4			6	13	1	1			11
<i>Всього за ЗМ № 1</i>	<i>60</i>	<i>16</i>	<i>14</i>			<i>30</i>	<i>60</i>	<i>5</i>	<i>2</i>			<i>53</i>
<i>Змістовний модуль 2.</i>												
Тема 6. Наукова організація	14	4	4			6	12	1	1			10

дослідного процесу												
Тема 7. Інформаційне забезпечення наукової роботи	12	4	2			6	11	1				10
Тема 8. Комп'ютерні технології у наукових дослідженнях	10	2	2			6	12	1				11
Тема 9. Організація підготовки науково-педагогічних кадрів	10	2	2			6	12	1				11
Тема 10. Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях	14	4	4			6	13	1	1			11
<i>Всього за ЗМ № 2</i>	<i>60</i>	<i>16</i>	<i>14</i>			<i>30</i>	<i>60</i>	<i>5</i>	<i>2</i>			<i>53</i>
Усього годин	120	32	28			60	120	10	4			106

6.3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Номер лекції	Назва теми та її зміст	Кількість годин
<i>Змістовний модуль 1.</i>		
Лекція 1	Тема 1. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі	2
Лекція 2	Тема 2. Поняття науки та її нормативне регулювання	2
Лекція 3	Тема 3. Методологічні засади наукових досліджень	4
Лекція 4	Тема 4. Методика виконання наукових досліджень	4
Лекція 5	Тема 5. Методика підготовки і оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт	4
<i>Змістовний модуль 2.</i>		
Лекція 6	Тема 6. Наукова організація дослідного процесу	4
Лекція 7	Тема 7. Інформаційне забезпечення наукової роботи	4
Лекція 8	Тема 8. Комп'ютерні технології у наукових дослідженнях	2
Лекція 9	Тема 9. Організація підготовки науково-педагогічних кадрів	2
Лекція 10	Тема 10. Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях	4
Всього годин		32

6.4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Номер заняття	Назва теми та її зміст	Кількість годин
---------------	------------------------	-----------------

<i>Змістовний модуль 1.</i>		
Заняття	Тема 1. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі	2
Заняття	Тема 2. Поняття науки та її нормативне регулювання	2
Заняття	Тема 3. Методологічні засади наукових досліджень	2
Заняття	Тема 4. Методика виконання наукових досліджень	4
Заняття	Тема 5. Методика підготовки і оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт	4
<i>Змістовний модуль 2.</i>		
Заняття	Тема 6. Наукова організація дослідного процесу	4
Заняття	Тема 7. Інформаційне забезпечення наукової роботи	2
Заняття	Тема 8. Комп'ютерні технології у наукових дослідженнях	2
Заняття	Тема 9. Організація підготовки науково-педагогічних кадрів	2
Заняття	Тема 10. Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях	4
Всього годин за модуль		28

6.5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема	Кількість годин
<i>Змістовний модуль 1.</i>	
Тема 1. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі	6
Тема 2. Поняття науки та її нормативне регулювання	6
Тема 3. Методологічні засади наукових досліджень	6
Тема 4. Методика виконання наукових досліджень	6
Тема 5. Методика підготовки і оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт	6
<i>Підготовка до поточного контролю по змістовому модулю №1</i>	
<i>Змістовний модуль 2.</i>	
Тема 6. Наукова організація дослідного процесу	6
Тема 7. Інформаційне забезпечення наукової роботи	6
Тема 8. Комп'ютерні технології у наукових дослідженнях	6
Тема 9. Організація підготовки науково-педагогічних кадрів	6
Тема 10. Економіко-статистичні методи в наукових дослідженнях	6
<i>Підготовка до підсумкового контролю (залік)</i>	
Разом за курс	60 годин

6.6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

(реферат, стаття, есе, виступи на наукових заходах)

1. Відповідальність вченого за результати наукових досліджень, дотримання правил академічної доброчесності.
2. Критерії ефективності наукових досліджень.
3. Форми і рівні наукової комунікації. Роль академічної мобільності у процесі наукового дослідження.
4. Пошук і обробка наукової інформації. Роль Інтернет-технологій у процесі наукового дослідження.
5. Методологія та методика наукового дослідження, змістовна і формалізована методологія наукового дослідження.
6. Процедура обрання проблематики та теми наукового дослідження, особливості складання плану-проспекту наукового дослідження.
7. Структурно-функціональний аналіз у системі наукових досліджень.
8. Значення економіко-математичного моделювання в наукових дослідженнях.
9. Роль наукових досліджень у процесі вирішення глобальних проблем людства.
10. Спеціалізація і кооперування у структурі організації наукових досліджень.
11. Наукові ступені та вчені звання у системі організації роботи наукових кадрів.
12. Особливості процесу захисту авторських прав в умовах інформаційного суспільства.
13. Проблема державного регулювання наукових досліджень. Наука і влада.
14. Проблемне поле розвитку наукових досліджень в Україні в умовах глобальних викликів.
15. Структура доповіді магістранта щодо змісту кваліфікаційної роботи.
16. Підготовка відповідей на зауваження рецензента та на можливі запитання щодо змісту роботи під час захисту.
17. Прикінцеве слово магістранта та процедура ознайомлення з висновком про оцінку кваліфікаційної роботи.
18. Особливості дослідження динаміки зміни ринкової кон'юнктури та узагальнення розвитку ситуацій.
19. Використання професійної аргументації для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення в економічній сфері.
20. Міжнародні бази статистичної інформації та комунікаційні мережі обміну інформацією.
21. Фундаментальні та прикладні дослідження, їх значення та порівняльні переваги.
22. Поняття «плагіату» та дотримання принципу наступності в наукових дослідженнях.

23. Особливості сучасної науки.
24. Можливості моделювання міжгалузевих зв'язків.
25. Критерії вибору методів дослідження та оцінка їх ефективності.
26. Державні наукові та науково-технічні програми і їх фінансування.
27. Державна політика стимулювання наукових досліджень.

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначення поняття «наука». Історичні етапи становлення та розвитку науки.
2. Особливості сучасної науки. Роль науки у сучасному суспільстві.
3. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі.
4. Організація вузівської науки. Система управління науково-дослідною роботою у вузі.
5. Види і форми науково-дослідної роботи у вузі.
6. Поняття науки та її функцій.
7. Наукова діяльність та глобалізація науки.
8. Структура і класифікація науки.
9. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.
10. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.
11. Науково-дослідна робота студентів.
12. Об'єкт та предмет наукового дослідження, їх класифікація.
13. Методи дослідження та їх класифікація.
14. Процес наукового дослідження та його стадії.
15. Розділи наукознавства та їх характеристика.
16. Форми наукового міжнародного співробітництва та головні напрями світової наукової інтеграції України.
17. Загальнонаукові методи дослідження.
18. Теоретичні методи досліджень.
19. Критерії вибору методології та методів дослідження.
20. Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження та їх класифікація.
21. Емпіричні методи дослідження: спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент.
22. Функціонально-вартісний аналіз.
23. Розрахунково-аналітичні методи дослідження.
24. Показник та його основні ознаки. Основні види показників та їх характеристика.
25. Процедури у наукових дослідженнях.
26. Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях.
27. Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових, бакалаврських та магістерських робіт.

28. Основні етапи підготовки курсових, бакалаврських та магістерських робіт.
29. Структура та технічне оформлення курсових, бакалаврських та магістерських робіт.
30. Підготовка до захисту та захист курсової, бакалаврської та магістерської роботи.
31. Магістерська робота: поняття та її підготовка.
32. Бакалаврська робота: поняття, структура, технічне оформлення.
33. Вимоги щодо оформлення вступу, висновків та списку використаної літератури в курсових роботах.
34. Вимоги щодо структуризації курсових, бакалаврських, магістерських робіт та змісту їх основних розділів.
35. Обов'язки наукових керівників курсових, магістерських та дисертаційних робіт.
36. Поняття наукової організації праці.
37. Принципи організації праці у науковій діяльності.
38. Особливості творчої праці. Роль особистості вченого в науці.
39. Планування і раціональна організація праці науковця.
40. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця.
41. Суть і види науково-технічної інформації.
42. Методи пошуку і збору наукової інформації.
43. Аналіз та інтерпретація інформації.
44. Організація роботи з науковою літературою.
45. Форми обміну науковою інформацією.
46. Форми представлення результатів наукових досліджень.
47. Критерії класифікації документів.
48. Поняття автоматизованої системи обробки інформації.
49. Суб'єкти інформаційних відносин та головні ознаки класифікації автоматизованих систем обробки інформації.
50. Сучасні комп'ютерні технології та Інтернет в економічних дослідженнях.
51. Економіко-математичне моделювання в науковій роботі.
52. Методологія проведення експерименту.
53. Нормативне регулювання підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів в Україні.
54. Система планування та організації підготовки наукових кадрів у ВНЗ.
55. Функції державних установ і організацій у підготовці науково-педагогічних та наукових кадрів.
56. Організація та порядок роботи спеціалізованих вчених радах.
57. Підготовка кадрів через аспірантуру і докторантуру.
58. Права та обов'язки аспірантів та докторантів.
59. Індивідуальний план аспіранта, порядок складання і контролю.
60. Критерії оцінки готовності дисертації.
61. Процедура призначення опонентів.

62. Організація та процедура захисту дисертації на спеціалізованих вчених радах.
63. Функції експертної комісії при спеціалізованих вчених радах.
64. Процедури затвердження протоколу результатів голосування та проекту висновків спеціалізованих вчених рад з захисту дисертацій.
65. Мета проведення огляду наукової літератури в процесі дослідження.
66. Вимоги щодо оформлення тез доповідей на конференціях.
67. Вимоги щодо оформлення та розміщення статей в наукових фахових виданнях.
68. Загальні принципи застосування економіко-статистичних методів в наукових дослідженнях.
69. Методи аналізу стану та динаміки явищ і процесів.
70. Методи факторного аналізу.
71. Методи прогнозування та оптимізації в наукових дослідженнях.
72. Вимоги до подання формул, таблиць, ілюстрацій.
73. Оформлення посилань на використані літературні та інформаційні джерела, елементи бібліографічного опису в наукових роботах.
74. Загальні принципи застосування економіко-статистичних методів в наукових дослідженнях.
75. Ознаки класифікації математичних моделей економічних процесів і явищ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

а.) основна:

1. Антошкіна Л.І. Методологія економічних досліджень: підручник / Л.І.Антошкіна, Д.М.Стеченко. – К.: Знання, 2015. – 311с.
2. Гончарук Т. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. — Тернопіль, 2014. – 272 с.
3. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник/ І.С.Добронравова, О.В.Руденко, Л.І.Сидоренко та ін.; за ред. І.С.Добронравової (ч.1), О.В. Руденко (ч.2) – К.:ВПЦ «Київський університет», 2018. – 607с.
5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2019. – 492 с.
6. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісніченко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с.
7. Стояцька Г. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Г. М. Стояцька. - Дніпро: ДДУВС, 2019. – 142 с.

б.) додаткова:

1. Гуткевич С. О. Пугачова К. М. Магістерська робота: методика написання та захисту: навчальний посібник по методиці написання магістерської роботи. – Київ : Видавничий дім "Гельветика", 2017. – 200 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. Мелков Ю. О. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Основи наукових досліджень» (для бакалаврів). – К. : МАУП, 2016. – 17 с.
3. Ростовський В. Основи наукових досліджень і технічної творчості: Підручник / В. Ростовський, Н. Дібрівська; – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
4. Свердан М. М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Свердан Михайло Михайлович, Свердан Марія Романівна ; Буковинська держ. фінансова академія. – Чернівці : Рута, 2006. – 352 с.
5. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., реком. МОНУ / Станіслав Миколайович Соловйов. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 176 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. URL: <https://kubg.edu.ua/>
3. Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 83.02:2015. URL: <http://aphd.ua/prykladyoformlennia-bibliografichnohopysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток__).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток__).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток__).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток__).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)